

REFERAT Kulturudvalget 2022-2025 d. 04-10-2022

Mødedato Tirsdag d. 04. oktober 2022 kl. 18:30

Mødested Richter, Telefonvej 8F, 2860 Søborg

Indholdsfortegnelse

Nyt bibliotek i Værebros Park.....	3
Fordeling af puljen til kulturelle foreninger 2023.....	8
Rundvisning i Richter og orientering fra spillestedets bestyrelse.....	10
Orientering fra andre råd, udvalg og bestyrelser.....	11
Meddelelser fra mødet.....	12
Godkendelse.....	13

Punkt 1: Nyt bibliotek i Værebros Park

22-44-00.01.10-P35

Beslutning

Anbefalet.

Kommende behandlingsforløb

Børne- og Undervisningsudvalget 03.11.2022

Økonomiudvalget 15.11.2022

Byrådet 23.11.2022

Sagsfremstilling

Formål

Med denne sag ønsker Børne- og Kulturforvaltningen et mandat til i samarbejde med boligorganisationen Gladsaxe almennyttige Boligselskab, boligafdelingen Værebros Park og borgere, at afsøge retning og muligheder for et potentielt nyt hus i Værebros Park, hvor biblioteket flytter sammen med andre tilbud og relevante aktører. Sagen forelægges ligegyldende for Børne- og Undervisningsudvalget og Kulturudvalget.

Indledning

Byrådet besluttede 27.04.2022, punkt 11 at igangsætte en proces, der har til formål at afklare hvilke fremtidige kommunale tilbud, der skal være i Værebros Park. Baggrunden for dette er, at boligorganisationen og boligafdelingen er i færd med at udvikle en bygningsfysisk helhedsplan, som blev principgodkendt af Økonomiudvalget 05.10.2021, punkt 16.

Værebros Bibliotek og daginstitutionerne Poplen, Junibakken og Bakken ligger i bygninger ejet af Gladsaxe almennyttige Boligselskab, som i forbindelse med helhedsplanen forventes nedrevet. Der er derfor behov for, at der bliver taget politisk stilling til, hvorvidt der forsat skal være dagtilbud og bibliotek i Værebros Park.

Jo mere præcist Gladsaxe Kommune er i stand til at redegøre for ønsker til størrelse, placering med videre til fremtidige kommunale tilbud i Værebros-området, jo lettere vil det være for Gladsaxe almennyttige Boligselskab at udarbejde helhedsplanen.

Baggrund

Værebros Park blev opført i 1960'erne som et moderne etagebyggeri, der i dag består af 1400 almene boliger. Grundtanken var en såkaldt arkitekttegnet kollektiv by, hvor det centrale center i bebyggelsen skulle tilbyde alt, hvad man kunne have brug for i det daglige. Det skulle fungere som et lokalt samlingssted, hvor man mødte sine naboer, handlede, benyttede sundhedstilbud eller gik på biblioteket. I samme kollektive ånd blev der oprettet fritids- og kulturklubber for og af borgere i lokaler under centeret, hvor man kunne mødes om forskellige interessefællesskaber.

Siden begyndelsen har centeret haft vanskeligt ved at fastholde og tiltrække erhvervslejemål, og ønsket om at skabe et levende og samlende centrum i bydelen har haft vanskelige kår. Det lokale Værebros Bibliotek har gennem flere år haft faldende besøgs- og udlånstal. Biblioteket er placeret i bagenden af centeret og på trods af forskellige tiltag for at gøre tilbuddet attraktivt for beboere lokalt i Værebros Park og de omkringliggende villakvarterer, er det ikke lykkedes at vende udviklingen. Centeret er i dag udfordret af mange tomme butikslokaler, og bibliotekets fysiske placering bliver derfor stadigt mere isoleret.

Nyt kulturtilbud i et bystrategisk perspektiv

Gladsaxe Kommune og Gladsaxe almennyttige Boligselskab har vedtaget Strategi for Bagsværd i social balance, som blev behandlet i Byrådet 26.09.2018, punkt 2.

Den fælles vision er at: ”Bagsværd skal være en bydel i social balance. Det sted man vokser op, må ikke i sig selv være begrænsende for muligheden for at leve et selvstændigt, aktivt, sundt og ansvarligt liv.”

Kommunale tilbud i eller i nærheden af Værebros Park er vigtige elementer i realiseringen af strategien, hvor Værebros Park udvikles fra et isoleret boligområde til en mere åben bydel med centrale mødesteder, der skal styrke den sociale sammenhængskraft.

Udviklingen i Værebros Park skal ses i sammenhæng med udviklingen af Det nye kvarter i Bagsværd (Ringbo) og med en cykel- og fodgængerforbindelse over Hillerød motorvejen.

Dansk almennyttigt Boligselskab, der administrerer Gladsaxe almennyttige Boligselskabs boliger har foretaget en indledende beboerinvolvering i Værebros Park, som tilkendegiver et ønske om at fjerne centeret og redefinere et centrum i bydelen, der understøtter styrkede forbindelser, grønne opholdsmuligheder og attraktive mødesteder.

Ud over bibliotek, svømmehal og daginstitutioner er Gladsaxes Pædagogiske Videnscenter (GPV) også placeret i lokalområdet. GPV har i dag til huse i lokaler ved Skovbrynet Skole. GPV er Gladsaxe Kommunes interne videnscenter for læring og teknologi – primært for det pædagogiske område (skoler og dagtilbud) og rummer blandt andet kursusvirksomhed, trykkeri, café, kontor- og værkstedsfaciliteter. En ny placering af GPV vil gøre det lettere at finde en ny anvendelse af Skovbrynet Skoles bygning, når skoleaktiviteterne ophører i 2031 i forbindelse med åbning af den nye skole i det nye kvarter i Bagsværd (Ringbo).

En sammenhængende by kræver styrkede mødesteder

Et revitaliseret bibliotekstilbud i Værebros Park kan være med til at understøtte ambitionerne om en mere åben bydel. Men det kræver, at det eksisterende bibliotekstilbud nytænkes og udvikles i overensstemmelse med et nutidigt biblioteksbegreb, der betoner fællesskab, deltagelse og samskabelse på linje med litteratur, viden og fordybelse.

Erfaringer fra transformationen af det tidligere Høje Gladsaxe Bibliotek til Bibliotek+ har vist, at det kan lade sig gøre at udvikle lokalbiblioteker til attraktive mødesteder i udsatte boligområder. En forudsætning herfor er, at der investeres i udvikling af tilbuddet, og at lokalbiblioteket flytter sammen med andre parter i attraktive rammer. Herved kan de enkelte parter drage fordel af hinanden, nye muligheder kan opstå og sammen kan parterne præsentere et alsidigt og vedkommende tilbud. Det kan for eksempel være muligheder for forskellige aktiviteter, multifunktionelle faciliteter med defunktioner og en længere åbningstid.

Bibliotek+ i Høje Gladsaxes succes kan tilskrives, at det daværende lokalbibliotek flyttede sammen med Vores HG – den boligsociale helhedsplan i Høje Gladsaxe, boligsociale indsatser samt 20 lokale foreninger. Herved var der fra husets åbning liv og aktiviteter at bygge videre på.

Sammenhæng med den omkringliggende by har stor betydning for, hvordan et kulturtilbud fungerer i sit lokalområde. Det være sig både en indholdsmæssig såvel som en fysisk sammenhæng, hvor grænserne mellem inde og ude nedbrydes, så tilbuddets aktiviteter kobler sig tydeligt til byens rum. En udvikling af et hus med et bibliotekstilbud i Værebros Park bør således også tænkes i sammenhæng med uderummet omkring bygningen. Erfaringer fra Bibliotekshaven ved Hovedbiblioteket i Søborg viser, at uderummet tiltrækker besøgende på biblioteket samtidig med, at biblioteksfunktionen er med til at give byrummet kvalitet.

Scenarier for et revitaliseret kulturtilbud i Værebros Park

Den videre afsøgning af muligheder for udvikling af scenarier for et fremtidigt bibliotekstilbud i Værebros foreslås baseret på fem centrale principper, som danner grundlag for et forhandlingsmandat:

- Vi bygger smarte m2: De nye faciliteter skal komme flest muligt til gavn og være i brug så meget som muligt. Derfor bliver en væsentlig del af processen at afsøge, hvilke elementer i huset de forskellige aktører kan deles om. Det kan være en aktivitetssal, køkken, mødefaciliteter. Jo bedre vi er til at samlokalisere og udvikle fælles løsninger desto mere attraktivt vil tilbuddet være for kommunens borgere.
- Det nye hus er et fælles tredje med flere aktører sammen: Samlokalisering giver nye muligheder og et mere attraktivt tilbud til borgere. Det giver plads til forskellige aktiviteter, multifunktionelle faciliteter og en længere åbningstid. Et nyt bibliotekstilbud i Værebros vil blive løftet væsentligt af at blive samlokaliseret med andre aktører, der kan bidrage til at skabe et bredere tilbud med appel til flere forskellige målgrupper.
- Et nyt hus skabes med nuværende og kommende brugere: I det videre arbejde med at udvikle en attraktiv og relevant profil for huset er det af afgørende betydning, at det sker i tæt samarbejde og dialog med de mange fremtidige brugere af stedet. Dette er med til at sikre en dynamisk og relevant profil for tilbuddet og en opmærksomhed på, hvilke indholdselementer og hvilke aktører, man vil møde i huset. Samtidig vil en involveringsproces frem mod etablering af huset bidrage til at forankre tilbuddet og allerede i udviklingsprocessen mobilisere og engagere husets kommende brugere.
- Et nyt hus skal være en attraktion: Det nye tilbud bør fungere som en destination i sig selv. Således skal huset have en profil eller et særligt særkende, som gør det attraktivt at benytte for borgere på tværs af bopæl, alder, køn og etnicitet.
- Der skal være sammenhæng mellem ude og inde: Det kommende bibliotekstilbud skal være integreret i det omkringliggende område og må ikke fungere som isoleret og afskåret fra byen omkring det. Bygningens indhold og uderummet skal hænge sammen, så aktiviteter inde såvel som ude kan smitte af på hinanden. Uderummet skal fungere som en forlængelse af oplevelserne inde i huset og være med til at tiltrække brugere til huset.

Til at skitsere hvordan der kan arbejdes videre med udgangspunkt i disse perspektiver, er der i nedenstående opstillet to modeller, der på forskellig vis kan udgøre et attraktivt biblioteks- og kulturtilbud i Værebros og understøtte den forestående udvikling af Værebros Park som åben bydel. Der er valgt at præsentere to modeller af forskellig volumen, dersom begge vurderes til at kunne revitalisere biblioteksstilbuddet og spille aktivt ind i ambitionerne for en ny helhedsplan.

To modeller med forskellige volumen

De to modeller rummer begge et biblioteksstilbud, indsatsen for social balance i Værebros Park og vil også være baseret på borgerdrevne aktiviteter. Men de to modeller har forskelligt træk i brugere rent geografisk. En endelig model vil skulle beskrives og udvikles i samarbejde med lokale aktører og med involvering af borgere og relevante interessenter.

De to modeller beskriver de kommunale funktioner, der kan være indholdselementer i et kommende tilbud i Værebros Park. Det er centralt, at de tilbud, som er en del af huset, også har en udadvendt borgerrettet funktion med relevante aktiviteter.

Model 1 tager udgangspunkt i at skabe et tilbud à la Bibliotek+ i Høje Gladsaxe, hvor foreningsliv og borgerdrevne interessefællesskaber skal opdyrkes og være en del af et kommende hus.

Model 2 beskriver et kulturhus, som ud over parterne i model 1 også huser Gladsaxe Pædagogiske Videnscenter. Her skrues indholdsmæssig op for husets attraktion i form af f.eks. borgerrettede værksteder, conferencefaciliteter, café, makerspace.

Model 1:

Bibliotek+ i Værebros Park

Parter:

- Lokalbibliotek
- Social balance
- Borgerdrevne tilbud (foreninger, selvorganiserede grupper eller lignende)

Behov:

- Biblioteksrum
- Aktivitetslokaler
- Sal til arrangementer
- Køkken
- Kontorfaciliteter
- Forbindelse til uderum, som kan aktiveres med husets aktiviteter og fællesskabsinitierende faciliteter.

M2 estimat: ca. 900-1.200

Træk: Primært lokalt

Estimeret anlægsudgift:

28-39 mio. kr.

Model 2:

Kulturhus med biblioteksudlån, conferencefaciliteter, borgerrettede værksteder, café og makerspace (teknologisk værksted)

Parter:

- Lokalbibliotek
- Social balance
- Gladsaxe Pædagogiske Videnscenter
- Borgerdrevne tilbud i lighed med model 1 samt fx fra Telefonfabrikken eller det midlertidige verdensmålshus.

Behov:

Model 1 samt

- Café
- Værkstedsfaciliteter af forskellig fysisk størrelse som tilbyder faciliteter, så man kan lave aktiviteter i fællesskab (fx syværksted, håndværksmaskiner eller udstyr, køkkenfaciliteter mv.) samt makerspace-faciliteter.
- Nuværende GPV-funktioner (kontor, møde- og conferencefaciliteter, trykkeri og værksted)

M2 estimat: ca. 2.200-2500

Træk: Lokalt og fra øvrig kommune

Estimeret anlægsudgift:

71-81 mio. kr.

Udover det kommunale engagement lægges der op til en efterfølgende proces i dialog med boligorganisationerne med det formål at afsøge, om nogle af deres nuværende funktioner og beboerrettede faciliteter kan tilføres huset, samt hvordan man kan udnytte et kommende hus' funktioner optimalt og sikre en kontinuerlig brug og liv i huset i den fulde åbningstid.

Økonomiske konsekvenser

De to modeller er estimeret til et spænd i anlægsudgifter alt efter hvor mange m², der bygges. Model 1 vil koste ca. 28-39 mio. kr. og model 2 vil koste ca. 71-81 mio. kr.

Til beregning af anlægsudgifter har Ejendomscenteret anvendt nøgletal for 'uspecificeret byggeri' berammet til 32.500 kr. pr. m² og afrundet til hele mio. kr.

Sagens økonomiske overslag skal betragtes som vejledende. Dels og især grundet markedets aktuelle store usikkerhed og voldsomme prisstigninger, og dels afledt af sagens stadie, da nærværende overslag alene beror på nøgletal og estimerede kvadratmeterbehov, og ikke på at reelt projekt.

Der forventes ikke behov for yderligere driftsmidler til bibliotek og eventuelt GPV, idet det forudsættes, at den nye bygning bliver kommunalt ejet.

Opsamling og anbefaling

De to modeller adskiller sig på flere parametre mest markant på antal aktører, antal m² og forventet træk af besøgende rent geografisk. Et redskab i "Strategi for Social balance" er at skabe et socialt mix i Gladsaxes bydele, og i den optik er det væsentligt, at institutionen har volumen til at tiltrække besøgende også udenfor Værebros Park.

Hvis centeret i Værebros Park rives ned, vil biblioteket skulle flytte. En ny placering af GPV vil gøre det lettere at finde en ny anvendelse af Skovbrynet Skoles bygning, når skoleaktiviteterne ophører i 2031 i forbindelse med åbning af den nye skole i det nye kvarter i Bagsværd (Ringbo)

Etablering af BIBLIOTEK+ i Høje Gladsaxe bygger udover bibliotek og social balance også på klubber fra Seniorklubberne i Høje Gladsaxe samt en række lokale borger- og foreningsdrevne aktiviteter. I udgangspunktet har Værebros Park ikke det samme foreningsliv at bygge videre på, som tilfældet var i Høje Gladsaxe og derfor kræver model 1, at der arbejdes for at opdyrke lokale borgerdrevne tilbud, som en aktiv part af huset forud for dets åbning.

Børne- og Kulturforvaltningen vurderer, at model 2 bedst understøtter helhedsplanen for Værebros Parks fokus på at styrke mødesteder i en mere åben og sammenhængende bydel. Ved at tænke GPV som en part i et nyt kulturhus, vil der være et større publikumstræk ind i huset end ved model 1 samtidig med, at funktioner kan redefineres, samtænkes og forventeligt generere et større brug – også i ydertimerne.

Den videre proces

Gladsaxe almennyttige Boligselskab forventer, at den bygningsfysiske helhedsplan kan komme til afstemning hos beboerne ultimo 2023. Herefter skal den godkendes af Gladsaxe Kommune (et Skema A).

En forudsætning for Byrådets godkendelse af Skema A er et plangrundlag, der muliggør helhedsplanen. Det forventes, at Byrådet vil kunne behandle en lokalplan og et skema A på samme Byrådsmøde primo 2024.

Gladsaxe Kommune skal i løbet af de kommende måneder finde de rigtige placeringer til de kommunale tilbud i Værebros Park og eventuelt gennem køb eller mageskifte sikre ejerskab til de arealer, hvor de kommunale tilbud skal opføres (hvis disse ikke allerede er ejet af Gladsaxe Kommune).

En beslutning om placering af de kommunale tilbud er en forudsætning for udarbejdelse af Skema A og lokalplanen, og skal være truffet primo 2023 hvis den bygningsfysiske helhedsplan og lokalplan skal kunne godkendes primo 2024.

Det er for nuværende svært at estimere, hvornår de kommunale tilbud kan åbne, idet tidsplanen afhænger af placering, sammenhæng med den bygningsfysiske helhedsplan mv.

Børne- og Kulturforvaltningen indstiller,

1. at forvaltningen får mandat til at arbejde videre med model 2 i de videre forhandlinger med Gladsaxe almennyttige Boligselskab om kommunale funktioner i den kommende bygningsfysiske helhedsplan, og
2. at de i sagen beskrevne principper er rammen for forhandlingsmandatet.

Relateret behandling

Byrådet 26.09.2018, punkt 2

Økonomiudvalget 05.10.2021, punkt 16

Byrådet 27.04.2022, punkt 11

Børne- og Undervisningsudvalget 06.10.2022, punkt 9.

Punkt 2: Fordeling af puljen til kulturelle foreninger 2023

22-3-20.00.00-Ø40

Beslutning

Tiltrådt.

Sagsfremstilling

Børne- og Kulturforvaltningen har modtaget tre ansøgninger til fordeling af puljen til kulturelle foreninger i 2023. Samtidig sender foreningen deres seneste, godkendte regnskab, samt information om hvilke aktiviteter foreningen har gennemført i den forgangne eller indeværende sæson.

Ansøgning fra Gladsaxe Lokalhistoriske forening:

Gladsaxe Lokalhistoriske Forening søger om 50.000 kr. i støtte til udgivelse af årbog og til foreningens aktiviteter i 2023, jævnfør bilag 1.

Foreningen fik ligeledes bevilget 50.000 kr. i støtte til aktiviteter i 2022. Gladsaxe Lokalhistoriske Forening har 650 medlemmer.

Programmet for forår 2021 var grundet Covid-19-situationen mindre omfattende end ellers, men en række arrangementer er blevet afholdt i løbet af året. Foreningen har afholdt foredrag med Ole Ritter samt om Pastor Mathiesen. Ligeledes har foreningen afholdt den årlige befæstningsdag, været på besøg på Teknisk Skole, holdt åbent hus i de nye lokaler på Grønnegården og fejret foreningens 80 års jubilæum med et velbesøgt arrangement. Samarbejdet med Gladsaxe Kirke er meget velfungerende, og der er stor interesse fra borgerne for kommunens kultur.

Ansøgning fra Gladsaxe Film- og Videoklub:

Gladsaxe Film- og Videoklub søger om 10.000 kr. i støtte til foreningens aktiviteter i 2023, jævnfør bilag 2. Foreningen fik ligeledes bevilget 10.000 kr. i støtte til aktiviteter i 2022. Foreningen har 10 medlemmer.

Gladsaxe Film- og Videoklub har i sæson 2021 – 2022 fremstillet film om Museet Haaning Collection, har færdiggjort filmen om Søborg Kirke og genoptaget arbejdet med filmen om Tove Smidths politiske karriere. Klubben har nået gode placeringer ved Sjællandsstævnet, som igen blev afholdt fysisk. Etableringen af et greenscreen-studie er færdiggjort, og færdiggørelsen af lydstudie er nært forestående.

En del af foreningens aktiviteter består i at producere mindre PR-film til internettet for kommunen og/eller kommunens foreninger. Dermed kommer foreningens arbejde også borgere udenfor foreningen til gode, hvilket er et kriterie for at modtage støtte fra puljen til kulturelle foreninger.

Ansøgning fra Gladsaxe Internationale Venskabsforening:

Gladsaxe Internationale Venskabsforening søger om 15.000 kr. i støtte til foreningens aktiviteter, jævnfør bilag 3. Foreningen ansøgte ikke om støtte til 2022, men i stedet om overførsel af tilskuddet fra 2021. Foreningen har 127 medlemmer.

Aktiviteterne har været meget begrænsede grundet Covid-19, ikke blot i Danmark, men også i foreningens venskabsbyer. Foreningen forventer dog at deltage i Twin Town Conference i Gladsaxe Kommunes venskabsby, Gagny, i september 2022.

Økonomiske konsekvenser

Puljen til kulturelle foreninger er i 2023 på 232.649 kr.

Forening	Ansøgt	Behandles
Gladsaxe Lokalhistoriske Forening	50.000 kr.	04.10.2022
Gladsaxe Film- og Videoklub	10.000 kr.	04.10.2022
Gladsaxe Internationale Venskabsforening	15.000 kr.	04.10.2022

75.000 kr.

I alt

Hvis ovenstående fordeling imødekommes, vil der være ca. 158.000 kr. tilbage i puljen til kulturelle foreninger.

Børne- og Kulturforvaltningen indstiller,

1. at ansøgningen fra Gladsaxe Lokalhistoriske Forening imødekommes med 50.000 kr.,
2. at ansøgningen fra Gladsaxe Film- og Videoklub imødekommes med 10.000 kr.,
3. at ansøgningen fra Gladsaxe Internationale Venskabsforening imødekommes med 15.000 kr., og
4. at støtten finansieres af puljen til kulturelle foreninger 2023.

Bilag

Bilag 1: Ansøgning Gladsaxe Lokalhistoriske Forening

Bilag 2: Ansøgning Gladsaxe Film- og Videoklub

Bilag 3: Ansøgning Gladsaxe Internationale Venskabsforening

Punkt 3: Rundvisning i Richter og orientering fra spillestedets bestyrelse

21-29-20.00.00-G01

Adresse

Richter, Telefonvej 8F, 2860 Søborg

Beslutning

Til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalgsmødet indledes med en rundvisning på den selvejende institution Richter. Spillestedets bestyrelse vil fortælle om aktiviteter og planer for Richter.

Børne- og Kulturforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Punkt 4: Orientering fra andre råd, udvalg og bestyrelser

21-20-00.01.10-P35

Meddelelse

Pia Skou orienterede fra bestyrelsesmøde i Spillestedet Richter.

Pia Skou orienterede fra brugerrådsmøde i Gladsaxe Musik- og Billedskole.

Punkt 5: Meddelelser fra mødet

21-19-00.01.10-P35

Meddelelse

Pia Skou oplyste, at Gladsaxe Kommunes Musikpriskoncert afholdes 18.03.2023.

Pia Skou orienterede om ansættelse af ny leder af Telefonfabrikken og filialbiblioteket i Værebros Park.

Punkt 6: Godkendelse

21-7-00.22.04-A30

Beslutning

Godkendt.